

Ugeskrift

for

Norske Landmænd,

udgivet af J. Schrøder.

N° 11.

Lørdagen den 12te Marts 1859.

3^{die} Aarg.

Indhold.

Indbydelse til Aktietegning til et Bryggeri. — En agrikulturmæssig Rejse. — Inden- og udenlandske Efterretninger.

Indbydelse til Aktietegning til et Bryggeri,

som Landmænd agte at anlægge i Sandvigen i Bærum, eller paa et andet dertil passende Sted.

Aktier kunne tegnes hos:

Forvalter Østby paa Bærum's Værk, Rand. juris Helgen Sem i Aker, Bogtrykker Sabritius, Christiania, samt hos Bestyrelsen for Bærum's og Akers Landboforening, Hrr. J. King paa Sjøholt, S. S. Brodts Forb paa Kjørbo og J. Schrøder paa Voll.

Idet Bestyrelsen for Bærum's og Akers Landboforening udsæder nærværende Indbydelse ledsager den samme med de Grunde, som bør bringes os Landmænd til at slutte os sammen til Udforelsen af et Foretagende, hvis eneste Diemed er at sikre os for de bratte Omvæltninger og Tab, der true vort Jordbrug, idet en af dets vigtigste Hovedbedrifter, Dyrtningen af Byg til Salg, i Christianias Nabobygder, staar Fare for at gaa tilgrunde.

Maltskatten har for Tiden bragt norsk Byg, der ikke holder dansk Vægt, ud af Handelen. Mange Tusinde Tønder ligge usolgte i Bærum, Aker og nærmeste Bygder, og Landmanden maa i Aar lide Tab paa denne Kornsort. Men selv om Maltskatten forandres derhen, at en bestemt Vægt bestattes i Stedet for som nu Tønden, og det tungere udenlandske Byg saaledes ikke længere bliver begunstiget paa det norske Beskæftning; selv om tilmed det selskadede Byg belægges med en forholdsvist lavere Skat end andre Bygsorter, saa kan disse Forandringer alene hæve vort Byg til delvis og betinget Handelsvare, — men en Vare, som med Sikkerhed kan paaregnes at faa stadig og fordelagtig Afsetning bliver vort Byg aldrig, saa længe det som i nævnte Bygder skal staa Konkurrence med udenlandsk Byg, og Gaardbrugerne enkeltvis skulle kæmpe mod Udbryggernes samlede Enighed.

Idet det er gaaet her som overalt, hvor enkelte Mænd slutte sig sammen for at drive en Afsetning i vidt Omfang og med stor Pengestyrke — at Enighed og Kapital beherske Producenterne, som danne Grundstoffet for deres Virksomhed. De store Udbryggerier kunne og ville nu hvert Aar drage Fordel af den for den norske Kornproducent ruinerende Maltlov i Forbindelse med udenlandsk Prisbillighed eller indenlandsk Pengetrang.

Vil Landmanden ty til selv at malte og forædle sit Byg, saa fordrer Loven, at han af sit eget Byg skal skatte 1 Spd. for Tønden, altsaa fra 33 indtil 40 pCt. af Jordens Bruttoafgrøde. Denne uhorste Skat i Forbindelse med Apparaters og Arbejdsløns Koscende for den enkelte Gaards Avling umuliggjør Udbrygning i det Smaa.

Maltloven og de store Bryggerierenes Enighed har formelig givet disse den monopolistiske Rettighed at fastsætte Prisen paa norsk Byg saaledes, at Landmanden selv maa betale den Bryggerierne paahvilende Maltstat.

Da vi saaledes indirekte ere forbudne ved Brygning at gjøre os Bygget frugtbringende hjemme paa Gaarden, og da vi i Reglen maa lide Tab ved at sælge Tønden (180 Pbd.) under 3 Species, saa staar det os kun tilbage at slutte os sammen for ved et større og enigt Foretagende at sikre os mod Tab i en for disse Bygder nødvendig Bedrift til Kontanters Erholdelse.

Ved Oprettelsen af et Udbryggeri med Landmænd til Aktiehavere tilsigtes altsaa hovedsagelig:

At Landmanden med Bisked om Afsetning kan dyrke Byg, og i Udbryggeriet, forsaavidt han er Aktiehaber, faa en sikker Kunde.

At Bryggeriet kan give ham den sande Værdi for hans paa Gaarden avlede Byg, idet Bryggeriet enten betaler det med højere Pris ved Afhændelsen, eller giver ham Gevinsten ved Aktiudbyttet.

At saavidt muligt Landmænd udelukkende blive Bryggeriets Eierne, for at det i videste Maal kan gjøre den tilsigtede Nytte.

En sammenskabendes Generalforsamling vil fastsætte de specielle Love for Bryggeriets Drift og Eiernes Pligter og Rettigheder; men som Grundregler for det vordende Aktieselskab fremhæves i denne Indbydelse følgende:

1. Bryggeriet staar som Kornkjøber kun til de

aktiehavende Landmænd i et begunstige-
forhold, saaledes at Aktiehaven fortrinnsvis
faar affat, hvad han selv har avlet. Videre
gaar Bryggeriets Forpligtelse ikke, men ge-
rerer sig forresten som almindelig Kjøber og
Sælger.

2. For at vaage over at Foretagendets angivne
Hensigt befuldes er Bestyrelsen for Bærum's
og Afters Landbosforening altid selvstændige
Medlemmer blandt Bryggeriets Direktion.
3. Hel Aktie lyder paa 100 Spd., halv paa
50 Spd. og kvart paa 25 Spd. Mindre
Aktier udstedes ikke.

4. Storrelsen af Aktiehavernes Bygteleverance samt
Prisen bestemmes hvert Aar af Direktionen.
I Forhold til Aktiens Størrelse bliver
Mængden af det leveredes Byg for hver
enkelt Aktieier fastsat. Det leverede Byg
maa altid være af Aktieierens egen Avl.

Bryggeriets Kostende med samt Driftsum
er foreløbig ansat til 20,000 Spd. (nyve Tusinde
Speciebater).

I det nu Anførte har Bestyrelsen gjort Rede
for Hensigten med dette Foretagende. Sporges
der om hvem som med Nytte kan tage Aktie, saa
svares: „Enhver Landmand i Christianias Om-
egn og dens Bestbygger, som i sit Sædskifte hvert
Aar anvender Byg ved den tillagte Ager's Over-
gang til Eng, og som saaledes maa have Byg til
Salg, og derfor ønsker en stadig og rimelig Kunde.“

Forresten tror Bestyrelsen det overflødig at
gjøre opmærksom paa de flere Fordele, som Aktie-
haverne og dermed Dele af Bygderne vilke have
af dette særlige Foretagende. Landbosforeningen
har antaget sig Sagen, fordi dens Maal er gjen-
nem mange mer eller mindre velstaaende Land-
mænds Enighed at bringe ligelig udbredt Gavn.
Skulde derfor kun et lidet Antal Landmænd og
Ikkelandmænd blive enige om Bryggeriets Op-
rettelse, saa har Foretagendet tabt sin Karakter
som Almensag og underlegne Beskyrelse træder
da tilbage som Udstedere af Indbydelsen. Kun
vil den minde enhver Landmand, som uden Hjel-
lig Grund unddrager sig for at deltage i dette
Foretagende til det almindelige Bedste, om at han
senere byrt kan komme til at angre sine Betænke-
ligheder, naar han Aar efter Aar frembyder sin
Vare uden at finde tilfredsstillende Kjøber.

Sandvigen i Mars 1859.

J. Ring. P. H. Brodtkorb. J. Schröder.
Stabel. Kjørb. Voll.

En agrifulturkemisk Reise.

(Af Dr. A. Støckhardt.)

(Fortsættelse fra No. 10.)

Som man ser, danner Landmanden sig ved
Drainage af en usikker og mindre frugtbar Jord
en sikker og langt frugtbare Jord og gjør sig

til en vis Grad uafhængig af Veirlig, forsaavidt
han afleder de Extremer, som de nordlige Jord-
strøgs Beboere hyppigt ere udsatte for. Og al-
deles ugrundet har den Frygt vist sig at være,
at Regn- og Snevand stikker paa sin Gang gjen-
nem Jorden udvasker den og deri deri værende
Gjødning og Jorden altsaa berøves sine opføse-
lige Næringsstoffer. Kun ved flade Drains har
man i det afledende Vand fundet opløste Be-
standdele af Gjødningen, men ikke ved dybe.
Som bekendt har Ler den Evne at indfuge Fedt,
Farve og andre Stoffer i sig; denne Kraft gjør
sig ogsaa gjældende i lerholdige Jordarter, og ved
den fastholdes de opløste Gjødningsbestanddele,
saa at de ikke gaa tabt for Plantevarien. Den
mulige Fare, at de kunde føres ned i en saadan
Dybde, at Kornsorterne og lignende rodtrydende
Kulturplanter ikke mere kunne naa dem, er i
den senere Tid ved Schubarts og Kottlums
interessante Forsøg ligeledes godtgjort at være
urigtig, da disse Forsøg have paavist, at de saa-
kaldte rodtrydende Kornsorter dog styde deres fine
Sugerødder ned til en Dybde af 3—4 Fod og
derover i Jorden.

Paa de fleste Jordarter, der trænge til Drain-
ning, vil man forøvrigt ikke saa meget have An-
ledning til at klage over en for hurtig, som over
en for langsom Gjenneutrængen af Vandet. For
at fremskynde den, er det i England en Regel, at
gjøre Jordens Overflade saa jævn som muligt
uden alle fremspringende Kanter, efter Drainin-
gen at pløje dybt og undergrundsploie, at und-
gaa alle aabne, dybere Furer, at Markens Over-
flade, navnlig ved Vinterens Begyndelse, er be-
dækket med grove Jordkumper, og at Markarbejdet
aldrig foretages i vaadt Veir.

Efter hvad der er meddelt, er det en Selv-
følge, at ogsaa Skov kan, ved at befries for staa-
ende Væde, bringes til en ulige større Frugtighed,
da vore Skovtræer ogsaa høre til Landplanterne,
og deres Væxt er fryttet til de samme Vegeta-
tionsbetingelser, som vore Markplanter. Et paa-
faldende Exempel herpaa saa jeg paa Prins Al-
berts ofte nævnte Farm paa Den Wight, hvor
man havde fortsat de fra en Mark kommende
Underdrains igennem et Stykke Skov paa en
Skraant; Buxene og Trærne paa dette Stykke
udmærkede sig kjendeligt fra de andre ved en fri-
skere og kraftigere Væxt, endskjønt Drainene først
vare lagte 2 Aar iforveien. Naar nu og da
Stemmer høre sig mod Skovjordens Udtørring,
støttede paa klimatiske, meteorologiske, hydrografiske
og andre vage Hensyn, saa lægges herved kun
naturvidenskabelig Uvidenhed for Dagen. Naar
der bliver Skov, hvor der før var Sump, saa vil
sikkert en Egns Klima, Frugtbarhed og Vand-
rigdom ikke forringes, men forøges.

7. Agrifulturkemiske Bestræbelser i England og Frankrig.

For England og Sachsen er den Tid, Gud
være lovet forbi, da man forhandlede om det
Spørgsmaal, om Kemien virkelig kunde være til

nogen Nytt for Landvæsenet. Mangler det ogsaa her, som der, ikke paa gamle forarbejde eller unge indbildte Praktikere, for hvem det er ube-
kvemt at se den naturvidenskabelige Intelligents bukke op som en ny Magt i Landvæsenet, saa ere disse og ikke mægtige nok til at sætte en Dæmning mod den engang vækkede Stræben efter bedre Erkjendelse, om de end ikke selv ville erkjende det, da den intelligente Del af Landmændene have taget Parti for Sagen og allerede i Gjæringen godtgjort, at Landvæsenet, som jo dog selv kun er en anvendt Naturvidenskab, hurtigt og silfrest bringes fremad, støttet paa en forstandig, naturvidenskabelig Grund. Blandt de forskjellige Grene af Naturvidensskaben er Kemien den, der mest og flersidigt griber ind i Landvæsenets Bestjæftigelser, thi det er kemiske Processer og Indvirkninger, som forvandle Stene til Jord, som frembringe Humus af døde Planter og Dyrestoffer, som tilberede Næringsmidlerne for Planter og Dyr, kort sagt, som udgjøre og opfylde Kernen af Betingelserne for Planter og Dyreriket. Man har kaldet den Del af den kemiske Videnskab, som specielt beskæftiger sig med at udfinde disse Livsbetingelser, fysiologisk Kemi; deraf danner Agrifkulturfemien en snævrere Afdeling og har den specielle Opgave at gjøre de kemiske Forskninger's Resultater nyttige for Landmanden.

Til nærmere Betegnelse af det Standpunkt, som denne Videnskab for Tiden indtager ligeovers for Landvæsenet, skal jeg tillade mig et kort Overblik over det forløbne Parti og de deri saa levende omstridte landøkonomiske-kemiske Bevægelser.

En tykt Kemiker har den Fortjeneste at have aandet Liv i de fysiologisk-kemiske Forskninger og at have vækket en virkelig forbausende Iver derfor, han har især den Fortjeneste, at have givet Agrifkulturfemien en Impuls, som i saa henseende den Tusinder af Venner og Forskere. Med de Ideer, som Justus v. Liebig udvalte, støttet paa Forskninger af Saussure, Davy, Müllert. o. A., i sin "Chemie in ihrer Anwendung auf Agricultur und Physiologie" og i hans "Thierchemie," begynder en ny Epøke for denne kemiske Retning. Om denne Epøke er at anse som en indre, principiel, derom kunne faktisk tidligere Tider afgjøre, men uskidigt maa den forsvaavidt gjælde for følgerig og karakteristisk, da der med den, foruden nyt Liv, traadte en ny Forskningsaand, en rationellere Methode, en skarpere Kritik ind i Vidensskaben. Vel have disse Ideer ikke frembragt en Revolution i Landvæsenet, som Entusiastene ventede; men dog en aandelig Revolution, og velsignelsesrige Følger af denne Revolution ville ikke længe lade vente paa sig. Men den anden Fortjeneste, at gjøre disse Ideer nyttige og frugtbare for Livet, har Tyskland ladet sig fravriste af England.

Liebig opførte en agrifkulturfemist Bygning, som, ragede, sank og let i Veiret, tiltrak og fraperede saavel ved sin Simpelt og Giendommelighed i Konstruktion, som ved sine nye Betænelser og vide Udfigter. Materialet dertil stammede for det Meste fra det gamle Hus, hvori Agrifkulturfemien hidtil

have boet stille og indesluttet. En stor Del deraf, som viste sig ubrugbart, blev kastet, som Affald, til Side. Den indre Udtyrelse, som hidtil slet ikke var begyndt, skulde fuldføres af andre kemiske og landøkonomiske Bygmestere tilfammen. Nu kom de tydste Mestere af Profession, Boglærde, Halslærde og Mærde, og toge Bygningen i Diesyn, og se, den fandt kun liben Raade for deres Dine. Nogle forkastede den, fordi de frygtede ikke at gjenfinde den gamle Boligs behagelige No i den; Andre, fordi det gjorde dem endt for det meget Affald, som gjøres kunde have været bygget ind igjen; Nogle, fordi det var for meget Nyt, Andre, fordi det var for lidt Nyt; Nogle endelig fordi hist og her en Soile befanttes for svag, en Due for dristig eller en Brøstning for lav.

Bare saadanne Domme, udtalte af Sagkyndige, ikke stilledes til at vække nogen god Mening om Bygningens Værd hos det store Publikum, uagtet Bygmesterens store Ansæelse, saa var ogsaa den upassende, overlede Iver, som mange Venner af den nye Bygningsstil lagde for Dagen, til Skade for den, da de ikke vilde anerkjende selv notorisk rigtige Udsettelser og forlangte for, kenne, hvad Mesteren netop saa energisk bekjæmpede ligegovers for den gamle: Tro paa Autoriteter. Med denne Ensidighed saavel hos Vennerne som Modstanderne af de nye Ideer kan man ikke undres over, at disses Indflydelse paa det praktiske Liv er blevet meget ringe i Tyskland i det forste Parti, saa meget ringere, som begge Partier forbleve i det Væsentlige, hvert paa sit ensidige Standpunkt.

Men hvad gjorde imidlertid de engelske Landmand? Disse vare forud overbeviste om, at et Bæst, der var opført af en saa skarpsindig Mester, om han end ikke horte til Louget, vistnok ikke kunde være ganske forskiet. De undersøgte derfor Bygningen med Opmærksomhed, og da en upartisk Provelse viste, at Hovedpillerne og Murene hvilede paa fast Grund, saa toge de Strax fat paa Udbedringen, og rettede saaledes de mindre Konstruktionsfejl, som de nu og da traf paa. Fandt de en Soile for svag, saa satte de en stærkere ind, var etsteds en Sten for stor, saa erstattede de den med en fastere; og denne var ny eller gammel, det bekymrede dem ikke, naar den blot var Præget af Værdighed i sig. Saaledes bragte de det i saa henseende, at flere Afdelinger bleve beboelige og allerede kunde tages i Brug, medens man i Tyskland endnu debatterede om, om Bygningen vel vilde blive staaende.

Det danner virkelig en forunderlig, for Tyskland besværlig ikke smigrende Kontrast, naar man sammenstiller de tytte Landmænds med de engelskes Domme om de Liebig'ske Ideer og Forslag. Tyskerne undse sig ikke ved at erklære dem for „Charlataneri," mildest talt for „upraktisk Skolevisdom" og føle sig smertelig berørt af, „at man i den Grad blot kunde lade sig blønde af et blot Navn, at tage et Komplex af Modsigelser for noget Nyt og Overordentligt." Engländerne ere derimod af den Mening, „at Liebig paa en for-

underlig Klar, stimpel, men grundig Maade har fremstillet de sande Grundfætninger i Agerdyrkingen," og de votere ham derfor ikke Landvæsenets, men hele Memmeslægstens Tak.

Den engelske Landmand, som i sit Fædrelands Industri let erkjendte, at Videnskab giver Magt og er det sikreste Lys for Praxis, og at en eneste Ide ofte kan nytte mere, end Tusinder af empiriske Erfaringer og Recepter, regnede det derfor Liebte ikke til Anmasselse, men som en stor Fortjeneste, at han, Sjont ikke Landmand og ikke forsikkelig for Praxis, dog har givet Ideer for dem af sin Videns rige Skat. De fandt det derfor ogsaa ganske naturligt, at en eller anden af Liebtes Meninge blev modsagt af Praxis, og deres Dom lod da, naar gjentagne grundige Prøvelser havde vist, at en saadan Mening ikke bekræftede sig: "Den lærde Professor fra Giesesen har taget feil i dette Punkt, men alligevel bliver hans Ros og Fortjeneste af vort Jag ukrænket."

Underledes de tyske Landmænd. Disse anvendte vel en Gang den Liebte Minal- eller Patentgjøbning, men da den, som man næsten med Sikkerhed kunde forudsæ, ikke virkede, saa var Kommen snart færdig: den duer ikke og den hele Sag ligesaa, og saa blev den skudt tilside. De Forsøg, der anstillede i England med dette Gjødemiddel, sloge ogsaa feil, men derved standsede man ikke, men spurgte: hvorfor virker det ikke? og man fortsatte Forsøgene, indtil man fandt Grunden. Navnlig var det Manglen paa kvælstoffholdige eller ammoniakaliske Forbindelser, hvis Betydning for Vegetationen Liebte havde anslaaet for ringe. Nu afhjælp man denne Mangel ved at tilsætte de Ammoniakaliske, som leilighedsvis vindes af de Stenful, der forbruges i Gasfabrikkerne, og nu forbruge de engelske Landmænd hundrede Tusinder Centner af saadanne Gjødningskompositioner, der tilberedes i store Fabrikanlæg og sælges under Navn af „kunstig Guano.“ Deres Virkning er nu saa almindeligt tilfredsstillende, at de i mange Egne af England have fortrængt Guano og Benmel. Ved Hjælp af disse kunstige Gjødemidler, hvis Anvendelse især er forøget og sikret ved den tiltagende kemiske Indsigt, have de engelske Landmænd fordoblet Afgrøderne af deres Marker, og det sachsiske Landvæsen har alt i Gjærningen vist, at noget lignende ogsaa er muligt i Tyskland.

Dog herved blev man ikke staaende. Da man engang havde erkjendt Rigtigheden i den første Dom over de Liebte Ideer i England, saa gif man fra Strømmen til Kilben og søgte med al Magt at udvide den, for snarest muligt at udbrede dens befrugtende Indflydelse over det hele Land. Man oprettede særegne kemiske Laboratorier og forsynede dem med de fornødne Arbeidskræfter og Pengemidler, for at kunne anfille ubstrakte Underføgelsler, til Fremme baade for Videnskab og Praxis. Man ansatte kemiske Markprædikanter, for at udbrede Kemiens Grundfætninger ved populære Foredrag i de landøkonomiske Foreninger. Man foranledigede ved betydelige Præmier paa en Gang videnskabelige og praktiske

Forsøg: Man udbredte Resultaterne af disse Forskninger og de kemiske Principer paa den mest omfattende Maade ad literær Vej v. s. v.

Saa er det da kommen saa vidt, at vi nu fornemmelig maa hente Frugterne af de tyske Ideer fra Udlandet. Man sammendigne blot Indholdet af den nyere tyske Literatur med sine opvarmede og overfladiske Erpektorationer af landøkonomiske Erfaringer, Anskuelser, Formodninger ic. med den engelske Literaturs Præstationer, der hvile paa det bredeste naturvidenskabelige, navnlig kemiske Grundlag, f. Ex. i „The Farmers Magazine,“ „The Journal of the Royal Agricultural Society of England,“ „The Journal of the Highland and Agricultural Society“ i Skotland v. a., for ret tydeligt at indse, hvilket Forspring det engelske Landvæsen har vundet. I England er det Landmændene selv, der foranledigede saadanne videnskabelig-praktiske Forskninger. I Frankrig erhvervede Bousingault, Landmand og Kemiker tillige, sig den samme store Fortjeneste. I Tyskland gjordes i samme Tid saa godt som Intet for den praktiske Agrifulturkemi, endssjont tyske Kemikers Flid leverede meget værdifuldt Materiale dertil.

Agrifulturkemiske Laboratorier i England.

En af Englands betydeligste og indflydelsesrigeste Skribenter, Arthur Young, dømte allerede i 1770 saaledes om Kemien: „Alt i Landvæsenet afhænger af Kemi; uden den kunne vi kun vanke om paa det Usikre, med den kunne vi derimod lære at se og dømme klart.“ 40 Aar senere, erkjendte Davy, sin Tids berømte Kemiker, dette, idet han holdt agrifulturkemiske Forelæsninger for Landmænd og stred en endnu værdifuld Haandbog i Agrifulturkemi, som fandt en stor Udbredelse. Saaledes forberedet, i Forbindelse med de store Forbedringer, som ved Kemiens Hjælp indførtes i Industrien kunde det ikke feile, at det Lyn, som Liebte i 1840 kastede ind blandt Landmændene, strax tænkte an i England. Siden den Tid gjælder Kemien blandt de dannede Landmænd i England som en for al rationel landøkonomisk Virksomhed uundværlig Videnskab, som den nyttigste Gren af Naturvidenskaberne, og den foretrakkes derfor i en paafaldende Grad fremfor alle andre naturvidenskabelige og landøkonomiske Discipliner. Alt i Aaret 1843 dannede sig et agrifulturkemisk Selskab i Skotland, som indrettede et Laboratorium og ansatte en Kemiker derved; paa andre Steder gjorde landøkonomiske Foreninger ligesaa, og mange af disse have nu deres særegne Livkemikere eller kemiske Raadgivere, som blive kaldede til med Raad og Daad at understøtte Landvæsenet i vedkommende Distrikter.

I Tyskland fældede rigtignok en vidt berømt Mand, Albrecht Thaer, allerede i Aaret 1810 følgende Dom om Kemien: I de nyeste Tider er fornemmelig Kemien anvendt til Berigelse af vor Jordkundsstab. Vi kunne nu tydeligt paavise mange Sandheder, som vi kun anede efter vore Jagttagelser paa fri Mark og i Avlsgaarden, og gjendrive mange antagne Fordomme. Derfor

maa det videnskabelige Foredrag over Agerbyr-
ningslæren nødvendigvis grunde sig paa rigtige
fysiske og kemiske Begreber, og vi maa ved deres
Hjælp søge at komme saa dybt som muligt ind
paa Fænomenernes Grund, fordi vi kun da med
Hjælp arbeide i vore Undersøgelser og kunne drage
defto talrigere og rigtigere Slutninger, jo dybere
vi trænge ind i Naturbegivenhedernes Grunde.“
Men disse Lærdomme ere ubslattede af Huskom-
melsen, hvor meget ogsaa den samme Mands an-
dre Lærdomme ere komne til fortjent Anerkjendelse.

Mr. Lawes's agrikulturkemiske Forsøgssta-
tion i Rothamstead (Harpden ved St. Albans).

Jeg omtaler dette Foretagende af Mr. Lawes
først, fordi det er enestaaende i sit Slags og af-
giver et Bidnesbyrd om, hvor betydelige Summer
der anvendes i England af private Midler, for
at naa et almenntilgængeligt Maal. Mr. Lawes er en
engelsk Landmand, som har 2 Gaarde i Eie og 2
andre i Forpagtning. Han gjælder for velhavende,
men efter engelske Begreber egentlig ikke for rig.
Lidtyndet af de Lieblyste Ideer satte han den
Beslutning at anvende en Del af sine Indtægter
til Løsning af vigtige landøkonomiske Spørgsmaal
ved samtidige Forsøg i Mark, Stald og Labora-
torium. Han bestemte derfor en betydelig Del af
sine Jorder til Forsøgsmarker, byggede et stort
Laboratorium, anstillede flere Kemikere, og han har
nu i 9 Aar fortsat disse Forsøg, som vist koste
ham mindst 11—13,000 Rbd. aarligt, ikke i egen
Interesse alene, men især i hele Landvæsenets
Interesse! Det gjør i England en privat Mand
for at gjøre Videnskaben frugtbar for sit Fag!
Tyskland har Hundreder, ja vel Tusinder af Grund-
eiere med ligesaa store og større Midler. Jeg
vil ikke spørge om, hvad de gjøre i det Enkelte
eller i det Hele for saadanne Diemed, Svaret
vilde falde alifor ynkeligt ud. De understrive
maaftte engang en Petition til Regjeringen, hvori
denne anmodes om at tage Sagen under Over-
veielse!

Om de Indretninger, som Mr. Lawes har
gjort for sine Forsøg, og om disse selv skal jeg i
Korthed fremhæve det Vigtigste.

De Hovedopgaver, som Mr. Lawes havde
sat sig, angaa Virkningen af Gjødemidler paa de
forskjellige Kulturplanter og Udbyttet af de for-
skjellige Næringsmidler til Kvægsfodring. Med
Hensyn til Gjødemidlerne skulde navnlig bestem-
mes, om Gjødningens mineraliske Bestanddele alene
formaa at frembringe en kraftig Vegetation, eller
om kvælstofholdige Substanter ere nødvendige
dertil; om forskjelliges Plantearter behøve visse
Gjødningsbestanddele i større Mængde til deres
Udvikling, o. s. v. I denne Henseende havde
man især til Hensigt at ubfinde de kvælstofholdige
Foderbestanddeles Indflydelse paa Kjøddannelsen
og det bedste Forhold mellem dem og Foderets
kvælstoffrie Bestanddele.

Til de praktiske Forsøg paa Marken tjene
indhegnede Kobler paa 8 Tdr. Land, hvoraf den
ene bestandig bærer Hvede, den anden Turs-
nip, den tredje Bonner og Væter; hver Kobbel

er igjen delt i mindre Paraceller paa et Par
Skjæpper Land, der hver især faar en baade i
Kvalitet og Kvantitet forskjellig Gjødning. Na-
turligvis blive Gjødemidlerne og de derved pro-
ducerede Afgrøder hver Gang kemisk undersøgte
med Hensyn til deres Sammensætning, og ligele-
des har man nøiagtigt bestemt Jordens kemiske og
fysiske Beskaffenhed, hvori Planterne vare vorede,
thi uden det kunde Forsøgene jo aldrig hjælpe til
at opbæge Grunden til de forskjellige Gjødemid-
lers Virkning. Rigtig nok ere disse Forsøg ene
ikke tilstrækkelige til deraf at udbrage almen-
dige Slutninger, men de ere Veien dertil, og vist-
nok den eneste Vej, saafremt man vil skaffe sig
praktisk paalidelige Resultater. Havde vi lignende
Forsøgsstationer ogsaa under andre Klima- og
Jordforhold, saa vilde man kunne gjøre sikre, al-
mindelige Slutninger, som hverken erhverves ved
videnskabelige Forsikninger alene, eller ved praktiske
Forsøg alene.

Paa en Forsøgsmark stod Hvede for syvende
Gang uden Afbrydelse paa den samme Jord.
Enhver Parcel havde i den Tid bestandig faaet
den samme Gjødning, den ene blot Mineralstoffer,
den anden blot kvælstofholdige Stoffer; den tredje
en Blanding af begge Dele o. s. v. Hveden var
næsten moden og skulde med det Første meies.
Paa Forstanderen, Doktor Gilberts Dnsse ord-
nede jeg først Paracellerne efter Skjøn, eftersom
Kornet stod godt paa dem, og derpaa underret-
tedes jeg om den anvendte Gjødning. Resultatet
var: De Paraceller med det bedste Korn havde
faaet en Gjødning af: Ammoniaksalte, Guano og
Kapsmel, dels ene, dels i Forbindelse med mine-
raliske Stoffer. En tilstedeværende Farmer taxerede
den forventede Kornafgrøde til 11—13 Tdr. pr. Td.
Land. De Parceller, der bare kummerligt Korn,
havde enten faaet ingen Gjødning eller blot Mi-
neralgjødning. Man regnede her Afgrøden i
Korn til 4—6 Tdr.

Af de tidligere Aars Forsøg fremhæver jeg
blot de mest karakteristiske. Man havde under
isvrigt lige Omstændigheder af 1 Td. Land
udbaaret, ugjødret Jord . . . 5½ Td. Hvede
samme Jord efter 360 Ctnr.

Staldgjødning	8	—	—
ligeledes efter af Afken af 360			
Ctnr. Staldgjødning	5½	—	—
samme efter Mineralgjødning	5¾	—	—
samme efter Mineralgjødning i			
Forbindelse med kvælstofhol-			
dige Substanter (Ammoniak			
og Kapsmel)	9—11¼	—	—

Af disse Resultater og andre lignende bliver
det umiskjendeligt, hvor megen Betydning de
kvælstofholdige Substanter have for Planterkul-
turen.

At levere selv et Udtoeg af de ved Lawes og
Gilbert foretagne Forsøg og disse praktiske Re-
sultater, vilde her føre for vidt; det maa se til
en anden Tid. For Teorien kunne de desværre
ikke blive saa frugtbringende, som de havde kun-
net uden al Indskrænkning i den praktiske Rytte;

naar de fra Begyndelsen af vare foretagne efter en freng videnskabelig og systematisk Plan.

For at foretage Fodringsforsøg ere flere Stalde indrettede til Opholdssted for Dyrene og til at samle deres flydende og faste Exkrementer. Naturligvis underkastes disse, saavel som Dyrenes Foder, altid en kemisk Analyse, for ved Forsøgene ikke alene at udfinde enestaaende praktiske Kjendsgjerninger, men ogsaa forklarende Grunde dertil.

Til kemiske Undersøgelser tjener et meget rummeligt Laboratorium, hvori der vistnok arbejdes efter en mere storartet Maalestof, end nogetsteds. Lanne, Gjødemidler, Plante- og Dyrestoffer inddampes her i punde og centnervis, tørres og forbrændes, for at undersøge dem eller benytte dem til praktiske Forsøg paa Marken. Under Fodringsforsøgene bleve alene over 50 Faar og Svin, halvt af hver, indtørrede og tilbørlig forbrændte, for at bestemme deres enkelte Deles Vægt, Vandholdighed, Fedtmængde, Afstemnings v. s. v. De Undersøgelsen underkastede Plante- og Dyredele og de deraf dannede Afkeerter r. staa i store Glas i tusindvis langs med Væggene. For finere Analyser er et mindre Lokale med alle fornødne Apparater og Instrumenter indrettet.

Som det synes, har Kemien heller ikke ligesoverfor saadan Aerkjendelse vist sig utaknemmelig mod sin ivrige Tilbeder. Støttet paa de ved Turnipskultur opnaaede kemiske og landøkonomiske Resultater, har Mr. Lawes sammensat en Turnipsgødning, som fornemmelig bestaar af svovlsure Ben og Kopolithen, der har vundet almindeligt Bifald over hele England, og hvis fabrikmæssige Tilberedning vistnok afgiver ham en meget betydelig Fordel.

Se vi os om i Tyskland efter en saadan kemisk Forsøgsstation, saa finde vi nu endelig her en Begyndelse dertil. Det økonomiske Societet i Pøpzig har nemlig paa Doktor Crusius's Forslag forvandet den Selskabet tilhørende Gaard i Müßlern til en saadan Forsøgsstation, som i sin Art staa ligesaa ene, ikke i Sachsen alene, men i hele Tyskland, som den i Rothamstead i England. Laboratoriet og de kemiske Forsøg staa under den bekendte Agrikulturkemiker, Doktor Wolffs Ledelse, og der vil snart findes Leilighed til at berette noget nærmere om de første Resultater af disse omfattende Fodrings- og Gjødningsforsøg.

(Fortsattes.)

Indlandet.

Christiania. Ved Kgl. Resol. af 23de f. M. er det af Dødsyningsbæresnets Understøttelsesfond til uforudseede og tilfældige Udgifter bevilgede Midler tilladt anvendt et Beløb af 300 Spd. til Indkjøb af 1000 Exemplarer af det efter Foranstaltning af Selskabet for Folkoplysningens Fremme hos Premierløjtnant Schwenzen i Christiania udfommende „Gødtjebssaas“, til Fordeling blandt Almueskolelærerne efter nærmere Bestemmelse af Departementet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

— **Dødsfisket** har ifølge Indberetning fra Dødsfiskerens af 25de f. M. været temmelig godt i Midten af Maanedden; men langs hele Dødsfiskerens var der indtil den 24de intetsteds Aaledning til at trække de den 15de i Mængde udsatte Redfisker; ved Havningsværet var Veiret for haardt og rimeligvis var det samme Tilfældet i Dødsfiskerens, hvorefter dog endnu ikke havde Esterretning. Paa Strækningen fra Hopen og østover var Fisket særdeles rigt den 24de, dog viste en Del af Fangsten sig bedærvet ved den lange Dverstaalen, medens Staden paa Redfisker var meget mindre, end det langvarige og voldsomme Uveir havde ladet befrygte. De enkelte Dage, Fisket har kunnet drives, har Prisen ligesom tidligere varieret mellem 3 og 4 Spd., for mindre Partier er dog ogsaa i Dødsfiskerens betalt indtil 4 Spd. 96 p. pr. stort Hundrede. Saavel Fiskere som Kjøbefartere holde sig fremdeles i usforholdsmæssigt stort Antal i Dødsfiskerens; til Dødsfiskerens derimod er der til denne Tid neppe ankommet mere end omtrent 7 til 800 Fiskerbaade. — I Nordmøre fiskedes godt i de første Dage af Marts, og Udbyttet er lovende, naar kun Veiret vilde blive mere gunstigt. — Næslands Udbytte i Ugen til den 5te Marts var paa 51 Baade 10,000 Fisk; fra Fiskerens Begyndelse 58,000.

Naar Dødsfiskerens paa de forskellige Fiskerpladse langs Dødsfiskerens har i den sidste Tid været meget afværende og Udbyttet er saaledes ikke blevet meget betydeligt.

— Det nu tilendebragte Grundfeth Marked har været besøgt af et usædvanlig ringe Antal Evesker, hvorafværet Kærligheds og saa har været Lidet, da det er Eveskernes, som give Markedet Liv. Man skulde tro, at Eveskernes Udeblivelse vilde virke usfordragsagtigt paa Hesteprisen; men dette har ikke været Tilfældet; thi der begjæredes højere Priser end almindelig paa dette Marked. Dette grunder sig vel foranmænt paa den Omstændighed, at der i det Heste kun var saa Heste paa Markedet. Agronom Lindesqvist indkjøbte endel Stoddingste for Regjeringsens Regning i Henshold til sidste Storthings Beslutning. I Skindhandelen gjordes der heller ikke videre Forretninger. — Af Trælast skal der ikke have været over etpar tusinde Tønder Kommer til Salg; men man fortæller, at der for samme Skal være betinget høje Priser, navnlig skulde Bjælker betales bedre end ved St. Hans Tid. Paa Grund heraf begynde flere Skoveiere atter at hugge, og begunstiget af godt Været til Driften kan man aldrig vente billigere Dødsfiskerens paa Kommer; thi Hugst og Kjørsel koster nu knapt over det Halve af, hvad det kostede for to Aar siden.

— Den nylig nedsatte Kommission til at afgive Betænkning og Forslag angaaende forskellige Kirkes lige Gjenstande er idag sammentraadt her i Byen. I Skien er der for Tiden stærk Sagen efter Flaaren Last til Frankrig til gode Priser.

Fra Hamar meldes den 28de Februar, at en Hensmandstue i Baug nedbrændte Nat til Fredag næstfor, tilligemed næsten alle Klæder og Fødemidler, som tilhørte Husets Deboere. Ilden greb saa hurtigt omkring sig, at 7 Mennesker med Nød og uoppe undgik at blive indebrændte. — Dagen før brændte den endnu skrækkeligere Ulykke, at et 3/4 Mars

gammele Barn døde af Forbrændelse paa en Blads i Furnæs. Barnet var alene i Huset, og da den Kone, til hvem det var bortleiet, kom tilbage, laa Barnet paa Gulvet, omgivet af Flammerne, der havde taget fat i dets Klæder, hvad enten nu dette var forårsaget ved Fyrstikker, eller den Lille havde faaet fat paa Ild fra Kaffelovnen. Bøgen blev strax brændt; men fortiden han kom, var Barnet død.

Fra Stangvig meddeles den sørgelige Efterretning, at Hovedbygningen og Borgstuebygningen paa Sundals Præstegaard er aldeles nedbrændt. Høusbygningen med Lader og Stabure blev reddede, uagtet de laa kun faa Skridt fra de nedbrændte Huse. Dødsvarre indbrændte en af Præstens Tjenestedrenge; en ung Soldat, der vilde forsøge at redde nogle Munderingsfager.

Fra Høherøig skrives den 26de Februar, at siden Fisket i Ukrehavn den 3die s. M. har Følks Taalmodighed været sat paa alvorlig Prøve, faa stærk, at mange Fiskere opgav Haabet og reiste hjem. — Man hørte nemlig i lang Tid kun Tale om tarvelige Udfigter her og der, samt af og til om noget Fiske i Udstre, hvilket dog kun kunde komme faa Andre end Beboerne tilgode. Endelig erholdt vi afvigte Søndag opmuntrende Efterretninger, og Mandag slog Fisket overordentlig rigt til over en stor Strækning, ibet der samtidig fiskeedes ved Hæs, Kover, Skjævar, Høngesund, Sletten og Sydenden af Dommelen med Not og Garn; da dette ogsaa Tirsdag vedvarede usformindsket rigt, gav det naturligvis Anledning til store Forventninger; men Nat til Onsdag blæste stærk Storm af Vest og Nordvest, hvorved Fiskeriet for en stor Del standsedes og forårsagede betydeligt Tab af Garn og Redskaber, og en Mængde Laase bleve sprængte. Et Lag mistede saaledes 7 Noter, der efter Egende antages at have indeholdt mindst 20,000 Lønder Silb, repræsenterende en Værdi af omtrent 50,000 Spd. Under Stormen er desværre forlist 4 Fartøier, nemlig 1 Jagt fra Harbanger, 1 stor Skoite fra Studsvæd, 1 anden Skoite, hvorfra vides ikke, og 1 Jagt fra Stavanger, ladet med Silb; desværre druknede Skibperen, skal dog siden være gjenfundet, og en af Mandflabet blev dygtig forslaaet. — Man nærede tilbødig Frygt for, at Stormen skulde gjøre Ende paa Fisket; men lykkeligvis har dette ikke stedfæstet sig, da man siden Torsdag har fisket med usformindsket Held.

Fra Alesund skrives den 23de Februar, at denne By, der altid har været forslaaet for Besøg af Mormonere, nu er gjæstet af en Jagt, efter forlydende hjemmehørende nogle Mille syd for Bergen, hvis Skipper og Mandflab skal være Mormonere alle tilhøbe. Skipperen (Johansen) havde først for noget over et Aar siden gaaet over til Mormonismen, hvortil han paa Reisen nordover ogsaa overtalte sine Følle, der skulde være døbte i Trondhjem, formodentlig i Nidelven. Johansen skal forøvrigt ikke være nogen viet Mormonpræst, da han ikke befatter sig med at forrette Daaben eller optræder offentlig.

Udlandet.

Danmark. Angaende den Erstatningssum af 7 Millioner Sølvrubler, som Rusland skal udbetale Danmark for Sundtoldens Ophævelse, meddeler „N. Zeit.“ at en keiserlig Forordning af 22de Januar bestemmer, at 400,000 skulle udredes af Storfyrstens dømmet Finland saaledes, at denne Sum med 4 pCt. Renter hvert Aar udbetales til den russiske Statskasse i ligeflore Uddrag. Summen skal tilveiebringes ved at forhøje Toldafgifterne med 3 pCt., som under Navn af Skibsafgift for Fremtiden ogsaa skal høves af Bæver, som hidtil have været toldfrie.

Holland. I Generalstaternes andet Kammer er Lovudkastet om Slaveriets Ophævelse i Nederlandske-Indien blevet antaget med 48 mod 10 Stemmer. Under Diskussionen herom blev ogsaa det paa Banda eksisterende Slaveri, der i visse Maader kun er en Art Livegenskab, levende omtalt, og der andrages ogsaa paa disse Folks fuldstændige Frihed. Kolonialministeren erklærede, at der hertil vilde udfordres et særskilt Lovudkast, men at Regjeringen kunde forsøge, at Livegenskabet paa Banda ligeledes skulde ophøre inden næste Aars Begyndelse.

England. Times holder paa den Anskuelse, at England maa fortsætte at ruste sig til Landets Forsvar, at det ikke tør forblive ubevæbnet, naar hele Fastlandet staar under Daaben. I Betragtning af Frankrigs overordentlige Rustninger ved Middelhavet har den engelske Regjering besluttet at forege sin Skade med 10 Skibe.

— Af de nu foreliggende udsørlige Beretninger om de Forhandlinger, som fandt Sted i Underhuset den 25de Februar fremgaar, at Lord Palmerston ikke har indskrænket sig til at foreslaa Nødvendigheden af, at de østerrigske og franske Tropper rømme Kirkestaten; men ogsaa udtalt sig med Bestemthed om Hovedpunktet, nemlig de Traktater, som Østerrig har afsluttet med de nashængige italienske Stater. Han erklærede, at den midlertidige Romning af Mellem-Italien vilde være en misstrællig Indrømmelse, hvis Østerrig ikke tillige vilde beslutte sig til at gjøre Afkald paa den Mæglingsret, som Traktaten hjemlede det i hine Stater. Orden skjælnede i denne Anledning mellem de Bestemmelser i Traktaterne, som sigte til at beskytte de Italienske forbydre Angreb, og de Bestemmelser, som ogsaa hjemler Østerrig Mæglingsret i andre Tilfælde. De Første forfrem ham fuldkommen lovlige og uantastelige; de Sidste derimod betragtede han som skridende mod Folketretten og troede, at Østerrig godt kunde opgive dem uden at krænke sin Ære og Værdighed. — Efterat Forhandlingerne angaaende det italienske Spørgsmaal vare tilendebragte, fremlagde den øverste Admiralitetshold Marine-Budgettet, der andrager om en Forøgelse i Flaaden af 26 Skibe og i Bemanningen af 3000 Mand. Den derved bevirkede Forøgelse i Udgifterne anslaaes til en Million Lstr. — I et Møde den 28de blev Regjeringens Reformforslag indbragt, hvis Hovedpunkter ere følgende: Alle, som betale 10 Lstr. Husleie, Alle, som have taget en akademisk Grad og alle Indehavere af Fondsere strummeberettigede. Det ministerielle Parti modtog Forslaget med Bisald.

Frankrig. „Monitar“ for 27de Februar medder, at Kardinal Antonelli paa Paven's Befaling har tilkjendegivet de franske og østerrigiske Gesandter, at Paven, fuld af Erkjendtlighed, for den Bistand, som Keiserne af Frankrig og Østerrig hidtil havde ydet; tror at maatte melde dem, at hans Regjering fra nu af var særk nok til at varetage sin Sikkerhed og opretholde Freden i hans Stater.

Man forfilter i velunderrettede Kredse, at Frankmændene strax skulle forlade Rom.

Italien. Det ansees nu som ubivisligt, at en Revolution i Rom vil uderyde, saasnart Kirke-staterne blive rømnede af fremmede Tropper, og at Paven vil have vanskeligt for at bekjempe en Revolution, selv om den Østerrætning skulde betragte sig, at han staar i Underhandling med den spanske Regjering om to Infanteri-Regimenter og en Artilleri-Brigade. — Bladet „la Presse“ udtaler sig i en længere Artikel om disse Forhold og bifalder de fremmede Troppers Vortjænkelse; men holder dog paa, at Østerrig ogsaa skal trække sine Tropper tilbage fra alle de andre italienske Stater, og at der skal tydelig erklæres, at enhver Indblanding af denne Maagt i det ikke-østerrigiske Italiens indre Anliggender skal betragtes som en Krigserklæring. — „Patrie“ udtaler sig i samme Aand, naar det siger, at Østerrig ikke har mere Ret til at trække Modena og Parma ind i sin militære Forsvarstillig, end Frankrig vilde have til at afflutte en Traktat, hvorved det tiltog sig Ret til efter Godtbefindende at rykke ind i Belgien og lægge Besætning i Antwerpens Fæstninger.

Fra Genua meldes ved Telegraf, at der er givet Befaling til ufortøvet at sætte Havnen ved Spezzia i Forsvarsstand.

Tyrkiet. Fra Konstantinopel meldes, at Protestanternes nye Kirkegaard blev indviet den 18de Februar. Der blev højt Taler i alle Sprog, de preussiske Skolebørn sang Koraler, og de forskellige Gesandtsskaber med deres Geistlige vare tilstede. — Traktaten angaaende Danmarks Glædeserholdelse for Ophævelsen af Øresundstolden er nu bleven udfærdiget af Porten, og det Beløb, som falder paa Tyrkiet, udgjør 100,000 Franks.

Rusland. Keiseren af Rusland har befaleet, at der under Navn af Martehamn anlægges paa Aaland en ny Sø- og Handelsstad med mindstkrænkede Stærket.

Ifølge Telegrafmeddelelse fra Marseille af 27de Februar, var Posten fra Kalkutta ankommen med den Østerrætning, at Lord Clyde har leveret Dyrerne en Træfning paa Grændsen af Nepaul og drevet Dyrerne tilbage til det Indre. Lord Clyde har derpaa ladet de fleste Træfninger i Andh sloise og fordelt Garnisonerne i de større Byer. Han agter at vende tilbage til Europa, og som hans Østerrfølger udnævnes Sir S. Rose.

Christiania Benmolles Fabrikata:

Svovlsyrede Ben (for fosforsur Kalk) a 4 Skill. pr. Pund. med fri Emballage. Heraf anvendes 80 Pund til 1 Maal Jord, (2500 Alen) for 2 Aar.

Efter indkomne Beretninger fra Kjøbere af

Fabrikatet, har 80 Pund til 1 Maal Jord for Baarsæd givet et „tilfredsstillende“ Udbytte — anvendt som Dvergjødning paa nyt Græsland uden forudgaaet Gødning, endog paa simpel Jord, givet en „ualmindelig“ Mængde Hø — anvendt til Turnips og Gulerødder givet en „meget god“ Høst — anvendt til Potetes har det givet et „brillant“ Udbytte — og anvendt som Dvergjødning paa en ikke gjødslet Rugager gav det „udmærket“ Udbytte af Rug og samme Høst et fuldstændigt Slæt Kløver.

Pulveriserede Ben a 3 Skill. pr. Pund. Heraf er 150 Pund med Fordel været anvendt til 1 Maal Jord og skal virke i 4 Aar.

Finknuste Ben a 2 Skill. pr. Pund. Heraf anvendes 400 Pund paa 1 Maal Jord og virker i 6 Aar.

Efter indkommen Beretning fra en Kjøber, der anvendte kun 300 Pund til 1 Maal, avledes Byg, der veiede sams med det foræret 182 Pund pr. Tønde, og gav omtrent 18 Fold.

Grovknuste Ben a 1½ Skill. pr. Pund. Heraf anvendes 600 Pund pr. Maal og skal virke fordelagtigt i 6 Aar og maasse længere.

Dampede, knuste Ben a 2 Skill. pr. Pund kan ogsaa leveres, men da disse maa ansees for simplere og mindre fordelagtige end raa Knuste Ben, leveres de kun efter forudgaaet Bestilling.

Ovenskaaende Fabrikata har jeg nu oparbejdet, og bedes udenbys Ordre adresserede til

Hans Malling,
Drammensveien No 22.

Christiania Kornpriser.

Indenlandst

Hvede, 3½ a 5½ Spb. intet folgt.
Rug, 16 ½ a 17 ½.
Byg, 11 ½ a 14 ½.
Havre 8 ½.

Udenlandst

Rug østersøst 4 Spb. a 4 Spb. 12 ½.
Rug dansk 17 ½ a 17 ½ 12 ½.
Byg Arabigt 14 ½ 12 ½.
Erter 4 a 5 Spb.
Hvede 5 Spb. 1 ½ 12 ½ a 5½ Spb.

Christiania Fiskepriser.

Silb, Kjømbd. 6 Spb. pr. Lb.
Silb, stor Rib. 5½ Spb. pr. Lb.
Silb, smaa do. 5 Spb.
Silb, stor Christ. 4 a 4½ Spb. pr. Lb.
Silb, smaa do. 14 ½ a 3 Spb. pr. Lb.
Storset 1 Spb. 12 ½ pr. Bog.
Middelsei 4 ½ pr. Bog.
Smaaset 3 ½ 12 ½ pr. Bog.
Rødfisker 6 ½ 12 ½.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. C. Fabritius.